

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Maja
Eriksson

Sammanträdesdatum
2025-09-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6787

Organ
Regionstyrelsen

Remissvar – Arlanda, en viktig port för det svenska välståndet

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till Landsbygds-
och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

2023 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föra dialog med berörda aktörer för att identifiera och föreslå åtgärder som kan genomföras för att öka kapaciteten och tillgängligheten till och från Arlanda flygplats.

I utredningen presenteras åtgärder både på ett trafikövergripande plan och utifrån olika trafikslag. Åtgärdsförslag som berör utvecklingen i Örebro län och kopplingen till Arlanda är:

- ökad tillgänglighet och kapacitet på Mälardalen,
- att staten bör omförhandla avtalet med A-Train AB,
- ökad marknadsandel för kollektivtrafiken till och från Arlanda,
- expressbusslinjer från i bytespunkter samt bytespunkter på Mälardalen,
- utveckling av sömlöst biljettsystem,
- utreda godstransporternas behov och förutsättningar.

Ärendebeskrivning

I december 2023 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föra dialog med berörda aktörer för att identifiera och föreslå åtgärder som kan genomföras på såväl kort som lång sikt för ökad kapacitet och förbättrad tillgänglighet till och från Arlanda flygplats (dir.2023:178).

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Maja
Eriksson

Sammanträdesdatum
2025-09-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6787

Utredningen har presenterat preliminära bedömningar och förslag för järnvägs- och vägområdet under utredningens gång och nu redovisas slutbetänkandet.

Arbetets tidsperspektiv har haft en riktning mot år 2050, däremot har slutbetänkandet fångat både kort- och långsiktiga åtgärdsbehov. Utredaren har utgått från fyrstegsprincipen och ser behov av åtgärder inom samtliga steg. Utredningen har en trafikslagsövergripande ansats vilket innebär att bedömningar och förslag avser alla fyra trafikslag (väg, spår, sjö och luft).

Av de förslag som presenteras i utredningen tar Region Örebro läns förslag till yttrande upp de delar och åtgärdsförslag som främst berör Örebro läns utveckling och koppling till Arlanda. Dessa kan delas upp i olika kategorier enligt följande:

Tillgänglighet och kapacitet

Utredaren lyfter behovet av att nyttja kapaciteten i befintligt järnvägssystem och ökad kapacitet i vissa stråk och noder. Det läggs mycket vikt på att åtgärder på Mäljarbanan, främst fyrspåret mellan Tomtebodav Kallhäll behövs. Samordnaren skulle kunna se Mäljarbanan i ett större perspektiv där behovet av dubbelspår på hela Mäljarbanan behövs och att det finns åtgärder som kan bidra till ökad kapacitet och tillgänglighet på andra platser längs med Mäljarbanan och bidra till andra förbättringar som fyrspåret inte kan bidra med på egen hand.

Region Örebro län betonar därav vikten av ökad kapacitet på hela Mäljarbanan, inklusive fullt dubbelspår Örebro–Arboga, för att förbättra tillförlitlighet och möjliggöra mer trafik.

Avtal med A-Train AB

Idag har A-Train AB exklusiva rättigheter på Arlanda som försvårar konkurrenskraftig kollektivtrafik till och från Arlanda. A-Train AB har idag möjligheter att neka andra trafikeringsrätt eller rätten att ta upp och släppa av passagerare Stockholm-Arlanda, samt att de tar ut stationsavgift som övriga operatörer tvingas ta ut av sina resenärer. Detta är en konsekvens av statens avtal med A-Train AB och det försvårar regionernas möjlighet att bedriva en konkurrenskraftig kollektivtrafik till Arlanda vilket påverkar Region Örebro län som delägare av Mälartåg.

Utredaren föreslår att staten bör omförhandla avtalet med A-Train AB vilket

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Maja
Eriksson

Sammanträdesdatum
2025-09-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6787

Region Örebro län bör stödja.

Kollektivtrafik

Idag sker cirka 50 procent av resorna till och från Arlanda med kollektivtrafik. Utredaren föreslår att marknadsandelen fram till 2030 ska vara 60 procent.

För att få till en större marknadsandel så krävs det att kollektivtrafiken till och från Arlanda blir mer tillförlitlig och kapaciteten, en viktig pusselbit är att stationsavgiften på Arlanda upphör. Idag styr stationsavgifterna vilket kollektivtrafikupplägg som är lämpligt och därmed vilka åtgärder i kollektivtrafiksystemet som behövs. Kollektivtrafiken behöver ses som en helhet där buss- och tåglinjer samspelar och kompletterar varandra, inte konkurrerar ut varandra.

Utredaren lyfter behovet av att effektivisera ledtider och flöden på Arlanda, särskilt för bussresenärer, samt föreslår investeringar i förbättrad bussangöring och utredning av nya expressbusslinjer i tvärförbindelser. Region Örebro län instämmer i behovet av kortare ledtider och stödjer förslaget om tidigarelagda investeringar för bussangöring. För att bidra till en effektivare kollektivtrafik med buss föreslås även förslag till nya expressbusslinjer i tvärförbindelser vilket bör lyftas som positivt.

För ökad tillgänglighet lyfts förslaget av bytespunkter längs med Mälarbanan för att möjliggöra kombinationsresor med buss och tåg. Detta är positivt men utredningen kring vart dessa bytespunkter bör angöras bör inkludera stationslägen där tågen redan idag stannar. Regionaltågen på Mälarbanan kan inte stanna hur ofta som helst och det krävs en rimlighet i hur uppehållsmönstren se ut.

Biljettsystem

Utredaren föreslår utvecklingen av ett sömlöst biljettsystem för att möjliggöra resande med kollektivtrafik över länsgränser. Region Örebro län bedriver och utvecklar redan idag tillsammans med regionerna i Stockholm-Mälarregionen biljettsystemet Movingo som en del i att underlätta för resande över gränser.

Godsflöden

Utredningen lyfter behovet av att utvecklingen kring godstransporter till och från Arlanda stärks. Region Örebro län har lyft det behovet vid tidigare utredningar med koppling till Arlanda och det är därför positivt att förslag nu

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Maja
Eriksson

Sammanträdesdatum
2025-09-29

FöredragningsPM
Dnr: 25RS6787

ges till att Trafikverket ska ges uppdraget att vidare analysera gods-transporternas behov och förutsättningar.

Bedömning

Hänvisar till bilagd yttrandemall – Remissvar SOU 2025:67 Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet förväntas inte få några konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet förväntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2025-09-29

Svar

Remissunderlag

Maria Åkesson
Tillförordnad regiondirektör

Skickas till:

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet